

чески почти никога, могат да се открият „чистият“ знак и „чистият“ символ. Обикновено в даден образен конструкт (или „сетивен наглед“, по израза на Хегел) е налице обратнопорпорционално отношение между знаково и символично. Пособилното, очебийно присъствие на едната от двете съставки потиска другата, без обаче да успее да я заличи напълно.

Следователно, когато говорим, че в един знак знаково-то погубва символичното (примерът, който Хегел дава с орела като символика на слънцето или аналогичният пример с *колесницата* в „Молете неуморно“ на Яворов) и обратно, че в знака тяснознаковото усилено е разколебавано по посока на символичното, непременно трябва да отбелязваме и относителността на тези процеси. Техните резултати са относителни, тъй като не само силно зависят от контекста на употреба на образа, но именно с характера си на съотношение между значение и израз (Хегел), те са не толкова резултат, колкото функция, производна на своя контекст. Тук изниква възможността да открием близост във виждането на символичното от Хегел и от У. Еко, например. Макар Хегел да го нарича „небезразличност“, а Еко „мотивираност“¹³, и при двамата, от различни позиции, с оглед на различни изследователски цели, се визира все един и същи белег на символа – неговата преднамереност. И именно това противоречие – между дълбокия мотив една сетивна нагледност да добие символична стойност, да разкрива отвъд себе си втори план на съдържание, като същевременно този втори и вторично възникнал план се тълкува, без да се попадне на най-адекватната и изчерпваща го интерпретация (т.е. отявлено страда от липсата на „законен интерпретант“ според У. Еко) – създава особено силното семантично напрежение в символичния знак. При обикновения знак (където е засилено знаковото) също е възможно, при добра тълкувателска воля, да се открие, или по-точно, *добие* втори план, но той ще е в зачатъчна форма или – в „нулево“ състояние. Тук на помощ идва глобалното Хегелово разделе-